

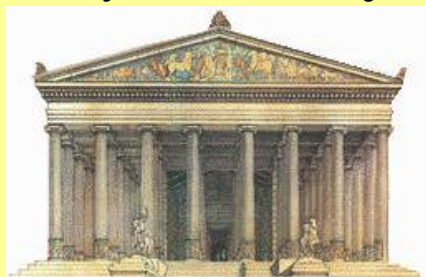
Echt Antwaerps

FORUM

van de joden van Antwerpen

"twee joden, drie meningen"

Nr. 1
13 juni 2003

Plein in Rome, tussen het Capitool en de Palatijnheuvel, waar burgers samenkwamen om publieke zaken te bespreken en recht te doen.

S"XC

E-post-weekblad van de v.z.w. GOEDKOSJER

Henri Rosenberg
Hoofdredacteur

Feestelijke doop én vuurproef

Heden rolt het eerste nummer van ons weekblad van de drukpers. Voor de redacteur is dit uiteraard een persoonlijke ontroerende gebeurtenis. Nochtans raakt dit niet het algemeen belang, zodat ik het hier niet wil hebben over mijn gevoelens van genoegdoening en vreugde.

Het belang van deze krant reikt veel verder dan het persoonlijke vlak: het beantwoordt m.i. aan een ware behoefte binnen onze gemeenschap. Immers is, dank zij de ontwikkeling van de media en het internet, ook onze *Jishoew* meer mediabewust geworden. Via allerlei kanalen trachten leden van ons *Shtetl* hun opinies kenbaar te maken, deze van anderen te bestrijden of op zijn minst erover te debatteren, wat allemaal verheugende aanwijzingen zijn dat ook onze gemeenschap haar maturiteit bereikt heeft.

Dit gebeurde via allerlei gelegenheidskanalen die zich aanboden: e-mail, *chatsessies*, onze site van Goedkosjer, edm. Ook in het Belgisch Israëlitisch Weekblad van Louis Davids werd aardig gedebatteerd, wat wij niet zo gewoon waren. De trendbreuk met het verleden is overduidelijk.

Nochtans staat geen enkel persmedium onbegrensd open voor debat, noch voor lezersopinie. Integendeel is het persorgaan eerder gericht op het voorschotelen van informatie en commentaar en niet zozeer op de actieve medewerking van het lezerspubliek. Lezersbrieven zijn eerder een correctief dan een hoofdtrend. Bovendien dient de pers bepaalde politieke en filosofische belangen en leeft ze van de publiciteit. Ook het B.I.W. ontsnapt niet aan deze regel, zodat ook haar kolommen niet wijd open staan.

Om deze redenen hebben wij een medium willen in het leven roepen, dat zijn kolommen wijd openzet voor alle opinies. Iedereen is welkom om zijn of haar opinies, verzuchtingen, kritieken, voorstellen, ja zelfs stokpaardjes, edm. in ons blad te verwoorden en argumenteren. Alleen wat de wet verbiedt, zullen we weren. Zeker niet wat de goegemeente of het establishment als 'niet-correct' bestempelt. Eenieder mag wie of wat bekritisieren (niet beledigen). Wij kennen in dit blad geen heilige koeien en alle koeien mogen gekeeld worden. Wel worden argumenten en logica verwacht die de verkondigde stellingen onderbouwen.

Ik heb ons blad de naam "**Forum**" meegegeven (het plein in Rome, tussen het Capitool en de Palatijnheuvel, waar burgers samenkwamen om publieke zaken te bespreken en recht te doen), omdat het precies weergeeft wat het blad wenst te zijn: een discussie- en debatforum, de *Hide Park Corner* in ons virtueel Antwerpen, *the place to be* voor een

Colofon.

Echt Antwaerps FORUM wordt uitgegeven door de v.z.w. **GOEDKOSJER – Joodse Verbruikersvereniging**, Belgiëlei 195^a te 2018 Antwerpen. Verantwoordelijke uitgever: H. Rosenberg, Belgiëlei 195^a te 2018 Antwerpen. Medewerkers, schrijvers, tekenaars, fotografen worden niet betaald en zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. *Echt Antwaerps FORUM* verschijnt vrijdag.

Redactie & Administratie: v.z.w. GOEDKOSJER – Joodse Verbruikersvereniging, Belgiëlei 195^a te 2018 Antwerpen. Tel.: 03 218 81 43 – Fax: 03 230 55 02. Webstek: www.goedkosjer.org E-post: forum@goedkosjer.org

ongeremde vrije meningsuiting, voor een hoor en wederhoor.

De titel "Forum van de **joden** van Antwerpen" houdt ook een verwijzing in naar dat andere "Forum der **joodse organisaties** van Antwerpen", waarvoor het als medium de rol van een tegenmacht wenst uit te oefenen.

Ons Forum wil zich profileren als de populaire tegenhanger bestaande uit Antwerpse joden (niet eens uit "de" Antwerpse joden), die precies de *establishment*-burcht te lijf wenst te gaan.

Als redacteur stel ik het medium ter beschikking en zal ik af en toe tot het debat provoceren, maar het succes van dit blad zal afhangen van zijn lezers en van de mate waarin het de debatcultuur in onze stad zal aanzwengelen. Vandaag houden wij ons blad boven de doopvont, maar de vuurproef volgt onmiddellijk...

Transcriptio Nuntiorum Hebdomadalis

Nuntii Latini 30.5.2003

ITINERARIUM PACIS APPROBATUM

Consilium pacis, itinerarium nuncupatum, quod eo spectat, ut in Oriente Proximo civitas Palaestinensium sui iuris condatur, a regimine Israelis approbatum est. Duodecim ministri huic proposito faverunt, cum septem eidem refragarentur, quattuor a sententia ferenda se abstinentibus. Ipse Ariel Sharon, princeps minister Israelis, quamvis diu in ambiguo fuisset, ad extremum tamen album calculum illi rationi adiecit. Mahmud Abbas, primus minister Palaestinensium, negavit fieri posse, ut ullae condiciones, quas Israeliani postea posuissent, acciperentur.

Cogito, ergo sum...

Ik redeneer, dus ik besta...

In het verleden leefde een aanzienlijk niet-joods economisch *Hinterland* van de joodse gemeenschap in Antwerpen. Met de tijd hebben joodse zelfstandigen deze plaats ingenomen, wat de normale gang van zaken is in een vrije economie. Dit heet **eerlijke concurrentie**.

Nochtans heeft zich in ons midden ook op grote schaal **oneerlijke concurrentie** ontwikkeld. Denk maar aan de talrijke privé-personen die van thuis uit allerlei producten (kleding, gebak, vis, edm.) verkopen aan dumpingprijzen, omdat zij zich de kosten van een handelsregister, RSZ en belastingen besparen. Ook bijvoorbeeld de gelegenhedsbloemisten die voor alle joodse winkels floreren vóór *Shavoeos*.

Vraagstelling om van gedachte te wisselen: is dat vanuit joodse optiek goed te praten of te verwerpen en, in de laatste hypothese, op wie rust de plicht om regelend op te treden?

Rabbi Jeremy Rosen's Weekly Thoughts

www.yakar.org
www.yakar.org.uk

Naso

Sex and the Sotah. Numbers (5. 11-31)

This week in the London Times I read the following front-page item.

‘A huge increase in sexually transmitted disease is going unchecked because under-funding and government dithering have left clinics unable to cope.’

Notice, it is Tony Blair's fault! The government is to blame because

millions of teenagers are doing what they have been encouraged by our materialist, standard-less society, to do. As a result Chlamyda is up 108%, Syphilis 500% and Aids 203% in one year alone.

If Television and the gutter press readily make available at almost every hour programmes and articles that implicitly if not explicitly encourage sex, if promiscuous behaviour, nudity and pornography are universal commonplaces, if escapades of loutish British teenagers on holiday in Majorca are turned into popular programmes and laddish girls behaving like dogs in heat are given publicity and accolades, if clubs and concerts are scenes of unbridled sex, it is hardly surprising if youngsters think it is normal to have multiple sex partners, handshake sex and treat it as mundanely as going to the toilet.

My e mail is swamped with spam, day after day, assuring me my penis can be doubled in size, my breasts can be enlarged, my sexual performance enhanced and pills will turn me into a champion stud. Well thank you. Important as sex is I have other values in life as well.

So what do we do? Pour more money into warning them? Are youngsters who degrade themselves to the level of animal coupling likely to be heedful of warnings about the dangers of sexually transmitted diseases any more than they give a damn about the dangers of smoking? Unlikely. If teenagers given equality in law and rights want to disfigure themselves with tattoos and body piercings we won't be able to stop them disfiguring their internal organs with syphilis, chlamyda and herpes.

But do I, as a taxpayer, have to pick up the bill? I guess I do, for sex-maniacs, crazy drivers, smokers, druggies, alcoholics and horse riders (who account for twice as many hospital admissions as motorbike riders).

After all it is the policy in Britain since Beresford, for the National Health system to accept responsibility for national health problems.

However I believe that we should tax the sex industry. I don't just mean porn shops and mags and porn movie companies, but clubs, pop concerts and any programme or event that indirectly or directly encourages sexual promiscuity so that they accept a degree of responsibility. Revenue can be used to help deal with the ensuing damage (not to be spent on spin doctors).

But who will teach youngsters other values? Not State Schools. The National Union of Teachers has very different agendas. It is up to us to take care of our own homes. No I don't want to live under a Taliban regime. Compulsion rarely works. It is up to me, you, the home, in a free and an open society, to teach and to exercise restraint and control.

Judaism is blessed with a healthy and positive attitude to sex so long as one is doing it within a framework of love and sanctity and responsibility both religious and social. Our tradition is far more liberal and positive than most other religions with their monastic and celibacy taboos. For us marriage and sex are positively commanded, not treated as a way out for those who fail the ideal standard.

We do indeed have guide lines. On the other hand I not believe we should be censorious. People do get into situations and with the constant pressure it is hardly surprising that so many of us succumb. But tolerance does not mean having no standards, no expectations and it does not mean letting kids think that anything goes. I am more and more amazed at permissiveness of many parents. They will reap the whirlwind. And more and more young women will end up being unable to conceive because sexual diseases will ravage their bodies.

If you look beneath the surface of the episode of the Sotah, the adulterous wife, in this week's Sedra it is clear that whole procedure was not so much to discover the crime and punish sexual aberration but rather to effect reconciliation and rebuild a failed marriage. Whilst reinforcing that which is forbidden, the Torah takes constructive steps to try to rectify the situation.

Halocho uitgelegd

משפט עברי

Prof. Dr. H. Rosenberg

Het *miggo*-verweermiddel

De *miggo*-logica vindt haar oorsprong in de *misjna* uit de 2de eeuw¹, dat “*dezelfde mond die verbindt, ook deze is die ontlast*”; de *misjna* verwoordt het als volgt: “*indien iemand volgende bekentenis aflegt: ‘dit veld behoorde ooit toe aan uw vader en ik heb het van hem gekocht’ en de zoon wist niet dat het veld ooit aan zijn vader had behoord, wordt de volledige bekentenis aanvaard (m.n. er wordt ook geloof gehecht aan het tweede deel zonder dat hiervan het bewijs dient geleverd te worden), omdat dezelfde mond die verbindt, ook deze is die ontlast*”², wat als volgt nader wordt verklaard: indien hij had gezwegen zou de zoon nooit hebben vernomen dat het veld ooit aan zijn vader had toebehoord. Om deze reden geloven wij beide onderdelen van de bekentenis.

Een bepaalde soort *miggo* heeft nog een sterkere bewijslast, met name de **zwijgmiggo**, d.i. de *miggo* dat de verweerder kon blijven zwijgen³.

¹ M. Ketuboth, II:2; 16a.

² Hebrew-English Edition of the Babylonian Talmud, Ketuboth, Traditional Press, New York, with notes by Rabbi Dr. Samuel DAICHES and Rev. Dr. Israël W. SLOTKI, M.A., Litt. D., F^o 16a.

³ Joodse wetcode *Shulchan Aruch, Choshen Mishpot*, XXXVII:12, gebaseerd op Mordechai van R. Mordechai ben Hillel Hakohen (1240-1299).

Medische rubriek

Dr. Henri Jakubowicz, arts

Nieuwigheid over verlaging cholesterol

Iedereen zal nu wel weten dat een verhoogde cholesterol in het bloed, en meer bepaald de LDL of “slechte” cholesterol, schadelijk is voor hart en bloedvaten. Een specifiek dieet is dan aangewezen, maar wanneer dit niet helpt zijn soms cholesterolverlagers nodig, zeker bij patiënten met tekens van reeds beschadigde bloedvaten. Bij die mensen blijken de nieuwere maar tegelijk duurere middelen uit de klasse der statines (Zocor, Lipitor, Pravastine, Lescol) doeltreffend om de progressie van de aderverkalking en de begeleidende morbiditeit en mortaliteit af te remmen. Recente studies toonden aan dat de risicogroep, deze met verkalkte bloedvaten of met hoge bloeddruk, baat heeft bij een behandeling met deze statines, zelfs wanneer de cholesterol niet verhoogd is!

Probleem is echter dat in België de statines slechts terugbetaald worden indien de cholesterol hoger ligt dan 250. Talrijke mensen, vooral hartpatiënten, die deze producten goed zouden kunnen gebruiken om hun aderverkalking te bestrijden, maar een cholesterolwaarde onder de 250 vertonen, vallen dus uit de boot, en hebben vaak om financiële redenen geen toegang tot een bewezen doeltreffende behandeling.

Het goede nieuws is dat binnenkort (september? oktober?) verandering komt in deze abnormale situatie. De grens van 250 zal niet langer weerhouden worden, ook mensen met een lagere cholesterol zullen deze statines terugbetaald krijgen, zo de arts oordeelt dat hun medische toestand deze behandeling wettigt. Een zege van het gezond verstand.

Keerzijde van de medaille: patiënten met een verhoogde cholesterol, zelfs veel meer dan 250, maar zonder andere risicofactoren voor of tekens van aderverkalking, zullen in de toekomst geen terugbetaling krijgen van de

statines. Deze maatregel zal wellicht zelfs van toepassing zijn op mensen die in het verleden hun Zocor, Lipitor, Pravastine of Lescol terugbetaald zagen. Een verlenging van de toestemming zal dan niet meer mogelijk zijn.

OM EN ROND DE TALMUD

OPEN, KRITISCHE EN VINDINGRIJKE BENADERING VANWEGE DE TALMUDGELEERDEN

Het moet geweten dat de talmudgeleerden een uitermate openheid van geest, kritische benadering, scepsis en vindingrijkheid aan de dag hebben gelegd. Niets wordt klakkeloos aanvaard, alles wordt in vraag gesteld en over alles worden ook vragen gesteld. Dit komt tot uiting door de talrijke uitdrukkingen waarvan de *talmud* bol zit en die dergelijke vraagstellingen of vindingrijke interpretaties verwoorden: *lkhn htv tbn* (waar haalt u dat?), de herinterpretatieve *ibhexg ltrnc tfv* en *ohrunt ohrcs vnc, ikbn* (van waar?), *vk ; he, n* (hij valt aan met een vraag), *vlk hgcn* (hij vraagt), *lk vnk* (waarom?), *vohn tepb ltrnk* (wat voor een verschil maakt dat uit?), *tngy ltrn* (welk is de reden?), *thrt ltrn* (wat bezielt u?), *vthhc tflht* (er bestaat een nuance), *lrnts tflht* (anderen poneren), *trht , hgc ht* (men kan het ook zo interpreteren), *hrb hfv lht* (inderdaad), *hrb ht* (het kan ook zo), *rnuv ltrn*, *ot* (*arguendo*), *tbuud ltrvfc* (het gaat over dit), *hfv utkc* (*sowieso*), *ibhrd tfv* (zo dient dit gelezen), *hrs hfv* (waarover gaat het?), *tbrnt vuv* (*arguendo*), *trh, hfv* (kun je dit volhouden?), *trh, hf* (wanneer is dit gezegd geworden?), *ifa kf* (des te meer), *tbrjt t thlk* (een andere uitleggingswijze), *ibhrd tk* (wij lezen niet zo, maar zo), *l, gs teko ltrn* (wat bedoelt u?), *tbrnt l, gs tekx* (men zou hebben kunnen denken), *vlk trhcx* (het is zijn opinie), *rnuv ltrm* (het moet zo gezegd

worden), ik tnlhe (het staat vast), rnuj u ke (a fortiori), ik gnan te (dit leert ons), vbln gna (hieruit halen wij), rnuk sunk, (dit leert ons), vblnru of tlae (vraag over tegengestelde opinies van Tannoim), hc, ln of gna t, of vuch, ht (vraag over tegengestelde opinies van Ammoroin), tlae tpuv tv (dit op zich is tegenstrijdig in een misjna of berayta), hfV tluqp 'r rnt hru (heeft deze Rabbi dit wel zo gezegd?), tb, e hfV (zo dient gelezen in de berayta), tb, e hfV trxj n hruxj (er ontbreekt iets en het moet zo gelezen worden⁴), rnte hfV (zo heeft hij gezegd⁵), tkt tba tk (zij hebben dit enkel gezegd in het volgende geval), tkt//tnkac (om de ene boven de andere opinie te steunen), trc, xn of vircx of rcx (het volgt uit de logica), tb, e hnb tehs (het volgt uit de bijbel), hfV tnh, tk lts (indien je dit niet zo interpreteert...), tnlk (kan dat niet zijn...?)⁶.

Deze openheid van de Talmudgeleerden ging zeer ver. De Talmudgeleerden stonden immers voor de moeilijke taak de joodse wet te systematiseren en de ontelbare *misjnaïsche concrete casussen* te herleiden tot *abstracte rechtsregels*. Overigens gebeurde dit toen ook in de omringende rechtsstelsels zoals het Romeinse recht. Aan de ene kant waren zij gebonden door de tekst van de bijbel (de hoogste rechtsbron, zeg maar een soort grondwet), maar ook door de tekst van de *misjna*. Aan de andere kant waren er de uitdagingen van hun eeuw en de verfijning van het Romeins recht dat tal van rechtsregels, rechtsbeginselen en instituten kende.

⁴ Een nieuwe inleeswijze in een *misjna*. Volgens het commentaar *Tiferes Jisroël* op de *misjna* (Erchin, 4:1) van R. Israël ben Gedaliah Lipschutz (1782-1860) zijn deze weglatingen te wijten aan de melodiën die de *Tannoim* gebruikten om de *misjna's* van buiten te leren. Soms waren er enkele woorden die niet meer in de melodie pasten en deze werden dan weggelaten.

⁵ Het gaat hier om een nieuwe opinie.

⁶ De werkhypothese van tnlk is het achterhalen of het meningsverschil dat wij hier onderzoeken niet een onderdeel is van een ander meningsverschil of niet afhangt van een ander meningsverschil. Waar dergelijke onderzoekstechniek met het woord tnlk wordt ingeleid, komt de *gemoro* steeds tot de bevinding dat dit niet zo is.

JOODS NIEUWS

AEL wil boycot Israël

AMSTERDAM - De Nederlandse tak van de Arabisch- Europese Liga (AEL-NL) streeft naar 'een algehele boycot van de zionistische entiteit'. De AEL-NL roept Nederlanders op het land Israël en alle Israëlische producten te boycotten, zoals Zuid-Afrika werd geboycot ten tijde van het apartheidsregime.

De AEL-NL deed die oproep dit weekeinde in Wageningen, tijdens het oprichtingscongres van 'de politiek-maatschappelijk beweging in Nederland', zoals de liga zichzelf noemt. De ongeveer zestig aanwezigen, vooral jonge moslims, scherpten het partijprogramma nog eens flink aan.

Zo zal AEL-NL er voor ijveren dat islamitische feestdagen verplichte vrije dagen op scholen worden. In het conceptprogramma stond dat het offerfeest een nationale feestdag zou moeten worden, maar dat werd tijdens het congres afgezwakt. De AEL-NL wil dat wettelijk wordt vastgelegd dat werknemers het recht krijgen vrij te nemen op islamitische feestdagen. AEL-NL wil ook dat de Onderwijsinspectie toeziet op discriminerend en racistisch gedrag van leraren.

Verder wil de AEL-NL dat de accijnzen op alcohol worden verdrievoudigd en dat coffeeshops worden gesloten. Op termijn willen de congresgangers alcohol en drugs helemaal uit de Nederlandse samenleving bannen.

Zoals verwacht werd de Belgische oprichter van de AEL, Dyab Abou Jahjah, gekozen tot waarnemend voorzitter van de Nederlandse tak. Nadat de beoogd leider Mohammed Cheppih zijn kandidatuur onlangs had ingetrokken, is de AEL-NL op zoek naar een leider van Nederlandse bodem. De verwachting is dat die komend najaar zal zijn gevonden.

Het voltallige interim-bestuur mag aanblijven. De congresleden spraken hun vertouwen uit in Jamil Jawad, Abderrahim Achamrouk en

Naïma Elmaslouhi, en dus ook in Nabil Marmouch, die al twee weken in voorarrest zit op verdenking van afpersing en diefstal met geweld.

Abou Jahjah verklaarde dit weekeinde dat de arrestatie van Marmouch 'een politiek element' bevat. "Dit riekt naar misbruik van macht." Bovendien beschouwde Abou Jahjah Marmouch onschuldig tot zijn schuld is bewezen. Maar ook in dat geval blijft Marmouch welkom als bestuurslid, omdat hij zijn misdaden dan heeft bedreven vóordat hij lid werd van de AEL. Abou Jahjah: "Wij geloven als moslims in een tweede kans."

Volgens Elmaslouhi heeft de AEL-NL op dit moment circa achthonderd leden. De komende tijd zal de partij actief leden werven. "Onze aanhang zit nu vooral in de elite, dus we gaan nu meer op straat werven. In plaats van grote bijeenkomsten in universiteiten willen we kleine bijeenkomsten in de wijken gaan organiseren."

Over de nieuwe leider kan Elmaslouhi nog niets zeggen. "Er zijn enkele interessante kandidaten." Het is niet langer het streven van de AEL-NL een al bekend persoon tot leider te benoemen. Of de AEL-NL aan de verkiezingen zal deelnemen, beslist de partij volgend jaar.

www.foods.nl

SHABBOS NASO

Hadlokas Hanerois: 21u40
 Plag Hamincho: 20u15
 Motse Shabbos: 23u12
 Rabbeinu Tam: 23u12

Curiosum

לאפרושי מאיסורא

מטעם הרבנים הגדולים לכל מקהלות האשכנזים שליט"א.

כאשר רבים מראי ה' התלוננו לפנינו על פרצה בדת המעשית מבני זרעים, שנשים יהודיות ביופאים מיוחדות עם הרופא בהדרגה ועוברות על איסור דאורייתא-לאות חבו לפרסם בזה דין הוה"מ שאסור להשיג להחזיר בחדר אחד עם איש אפילו אם הוא רופא ומעין ברפואתו. ובנות ישראל הכשרות ישמרו עצמן מאיסור חמור הזה, ועשו שאלת מורה צדק תחלה. אך להציל מאיסור יחוד בשעה שהן צריכות לדרוש בעצת הרופא.

במקום הזה מודיעים בזה פושטת פסקים למערכת חיי ישת לפניה פסקים עדים שיש להם על פסקות. לאותו מודיעים בזה את כל הנשים שזה אסור ויתן לפניה פסקים שיי אהרן בלי הכסף מדיה ומעדי על פסקות חן ועל פסקות המורה המספר בפסקות חן שהוא טאק ואפי מילד שבת פשוטא וכו'.

כן והם מודיעים בזה כי מינו פושטת אהרית לחסות לומר בזה אסור וירושלם מודיעים על חסות כבוד פסקות התאחדות שלהם ורשמי להם את כל הרשעות שיש להן אלה לזאת והשבו חסותם צדדיהם אבל לא שום כבוד אף על אלה מהחטות הנענות לפניהם.

מבוא אהרית להם שחזרתי כבדלפסקים רשות. מכל מינו נכחת והמאה חלבו והקפא קפסמא חן אהם המאמץ מודיע חן אהם על אהרן אפילו תחלה כדלה. יש עליהם חסות איסור ותעניות איסור, והן לאכלם בלי הכסף פחות מברזי מעות-חן ואפילו אהם תענית. שפוטו עליהם חסות, פסקות, והסדיר פניה עליהם שדק עליהם צריכות והבשר מיוחד מברזי דוקא ולדא הכשר כללי.

להשומעים ועמם. וזוית ישמרו כסבלן חן ודום קין חזקת ומחזרת.

בד"צ לכל מקהלות האשכנזים

נאם פנדרס הגדול יד עפשטיין
 נאם שחיה בונם ווערנער
 נאם דוד הלוי זענרין

(c) The Library of the Jewish Theological Seminary of America

Rabbinale waarschuwing anno 1931 aan dames om niet te struikelen over de verbodsbepalingen van *jichud* (afzondering van een dame en een heer) n.a.v. een doktersbezoek bij een mannelijke arts.

Those were the days: over toen en nu

De gedaanteverwisseling van een *Shtetl*, doorheen de bril van de socioloog
door H. Rosenberg, socioloog

"De wereld is de spiegel der goddelijke
wijsheid"

De achtereerlijkspiegel: de goede oude tijd

Zoals wellicht meer mensen uit mijn leeftijdsgroep, word ik af en toe gegrepen door nostalgische gevoelens en denk ik zalig terug naar de spreekwoordelijke 'oude goede tijd', wanneer alles en nog wat beter was.

Een terugblik op voorbije tijden -vooral kinderjaren- heeft voor eenieder die er gelukkige herinneringen aan overgehouden heeft een bijzonder romantische connotatie: de jaren -a fortiori- de zestiger gouden jaren- van het zorgeloze bestaan in moeders schoot.

Ongetwijfeld was deze romantische nostalgie mede een drijfveer voor huidige terugblik.

Een additioneel motief heeft mij echter tot deze retrospectie bewogen. Immers verdwijnt een soort orthodoxe jood, wat bijzonder geestig en diepgaand geïllustreerd werd door deze naoorlogse Bobover chossid die stellig weigerde de trend te volgen en een baard te laten groeien en als verklaring voor zijn stijfhoofdige houding poneerde dat hij aan zijn kinderen en kleinkinderen wou kunnen tonen hoe ooit een Bobover chossid er uit zag.

En meteen belanden wij midden in ons onderwerp: de grootschalige metamorfose van een generatie die in dertig jaar tijd van orthodoxe jood (oud model, waarover verder zich wist om te toveren tot orthodoxe jood *new look*.

De kroost: een ongeremde ontplooiing: *das Beste ist gut genug*. De naoorlogse generatie van onze ouders kleeft een orthodoxie aan die toentertijd niet zonder trots als "*zu Gott und zu Leute*" werd omschreven. De Jesode Hatorascholen waren trouwens naar deze *Weltanschauung* gesmeed: profaan en joods onderwijs, dat voor de enen uitmondde in Jeshiva-onderwijs en voor de anderen (waartoe ik behoorde) passeerde langs het Koninklijk Atheneum (waar onze klas een meerderheid van orthodoxe leerlingen telde en wij als eersten met ons keppeltje de lessen mochten volgen) om nadien een Jeshiva te gaan vervoegen.

Onze ouders -die amper aan de gruwelen van w.o. II waren ontsnapt en in België een veilige haven hadden gevonden- zwoegden hard om ons in de zestiger jaren gouden tijden te bezorgen: voor de kinderen was niets goed genoeg en van in den beginne waren er twee maanden zomervakanties in Knokke, die dank zij de joodse vakantiegangers van mond tot mond haar internationale mondaine roep verwierf.

Delicta juventutis meae. En alle kinderen speelden op het strand, waar de vestimentaie gewoontes naar toenmalige maatstaven reeds progressief waren... Ook wintervakanties in Zwitserland begonnen ingang te vinden in onze middens.

Maar ook gedurende het schooljaar ontbrak het niet aan vrijetijdsbesteding voor de orthodoxe kroost: Maccabi-voetbalspel op zondag ('afhaalstatie' aan hoek Belgiëbi) om er Juleke, Erwin of Moskal te bewonderen, af en toen bioscoopbezoek (wie kende toen de CINEAC-kindervoorstellingen niet ?) en niemand had er destijds aan gedacht de televisie (met Highway Patrol, Texas Rangers, The Man from Uncle,

Schipper naast Mathilde, Tony Corsari's Honderdduizend of niets) in de ban te slaan.

In die periode durfde men het nog aan om de joodse kinderen naar de INNOVATION (thans vernederlandst in INNO) of GRAND BAZAR (thans ook ontfranst als GB) om er Sinterklaas te gaan zien en zelfs op zijn schoot te gaan zitten. Wie zou zich heden ten dage nog een dergelijke heiligschennis veroorloven, te meer omdat de kinderen van toen thans weten dat het een vrouwelijke verkoopster was die Sint speelde... Hoe zou men trouwens op de dag van vandaag een kind naar Sinterklaas kunnen bewegen, wanneer op school de teksten in de profane leerboeken die verwijzingen inhouden naar Sinterklaas, Kerstman of Kerstmis gewoonweg overplakt worden.

Op de plechtige prijsuitdeling van de Jesode Hatora en Beth Jacob-Scholen vond men het toen normaal dat de jongens eerst een buiging deden naar de aanwezigen en nadien hun prijs in ontvangst namen van de leraar met de rechter hand terwijl zij met hun linker hand hun hoofddekseel uit eerbied afnamen, wat toen als een evidentie werd aanvaard...

Op school verzamelden wij toen afbeeldingen van wiel- en voetbalkampioenen. Immers de talrijke Rebbes die dertig jaar later model zouden staan voor de indrukwekkende zelfklevers-collecties die de jongens vandaag verzamelen en ruilen, waren toen grotendeels nog onbekenden en hadden er nog niet aan gedacht zichzelf tot Rebbes uit te roepen. Meisjes van de Beth-Jacob-school waren toen nog niet begrensd tot niet-gemengde ontspanningsoptredens van Mordechai Ben David en *Erev-Shira*-achtige happenings, maar gingen vrij en openlijk naar een optreden van Adamo en presenteerden de zanger zelfs met een roos...

FILMKRITIEK

Dr. Henri Jakobowicz

Oliver Stone en het Israëlisch-Palestijns conflict

Het zou trouwens dertig jaar dueren vooraleer de school een baan zou in het leven roepen voor een 'morele opvoedster', die dan allerlei ge- en verboden zou doen regenen op deze meisjes.

Er bestonden praktisch geen 'verboden' en integendeel alles was toegelaten wat aan de kinderen maar de gouden jeugdijaren kon schenken die onze ouders ingevolgt het uitbreken van de oorlog precies tijdens hun jeugd hebben moeten missen.

Wel moet er aan toegevoegd worden dat destijds de school in de persoon van wijlen Moïshe BOCHNER *beatae memoriae* door een bijzonder bedreven pedagoog werd geleid wat schril afsteekt met het triumviraat van gepatenteerde analfabeten, dat heden ten dage *de facto* de school *ad interim (et ad aeternum ?)* leidt.

Snoepgoed voor de kinderen viel toen evenmin onder het ressort van het Rabbinaat: zoetigheden zoals zuurtjes, nestels, citric-poeder, spek, edm. werden aangekocht op de schoolhoek bij Gaston en waren kosjer voor zover Gaston kon vertellen dat Rebbe B. Berkowicz ze goed bevonden had. Zelfs roomijs in Knokke was toegestaan in zoverre het kwam van Post-ijsman (toen aan de Diksmuidestraat gevestigd) omdat het gerucht de ronde had gedaan dat 'iemand' de productie op kosjerheid had gecontroleerd. En mijn vriend (waarvan de vader een vooraanstaand Bestuurslid is van de Orthodoxe Gemeente) bezocht toen in Oostende na het strand dagelijks alle ijsventers uit de omgeving om er de gebroken hoorntjes gratis in ontvangst te nemen die hij opsmulde.

(wordt vervolgd)

De filmografie van Oliver Stone getuigt van de interesse van deze Amerikaanse regisseur voor hedendaagse sociale fenomenen en voor historische gebeurtenissen en politieke figuren uit zijn tijd. "Wall Street" (over de beurspeculaties), "Natural Born killers" (over het buitensporige geweld) en, recent, "Any Given Sunday" (over de druk in de

topsport) zullen latere generaties een inzicht geven over de uitpattingen van onze maatschappij.

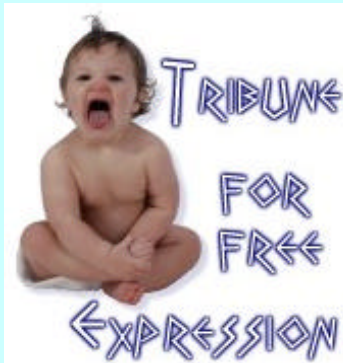
In "JFK" en in "Nixon" portretteerde hij op een eigenzinnige, dus controversiële manier beide staatshoofden. Met een grote realiteitszin schilderde hij de oorlog in Vietnam ("Platoon" en "Born on the Fourth of July") en in El Salvador ("Salvador").

In het verlengde hiervan richtte hij nu, in opdracht van de Amerikaanse televisie, zijn camera op het Israëliësch-Palestijns conflict. Het resultaat werd enkele dagen geleden uitgezonden op het kleine scherm in de VS, onder de titel "Persona non grata".

Stone streek neer in Israël verleden jaar in maart, juist vóór de verschrikkelijke aanslag op

het hotel in Netanya. Hij interviewde mensen uit beide kampen, zowel de man in de straat als politieke figuren. Ehud Barak, Benjamin Netanyahu en Shimon Peres enerzijds, zelfmoordcommando's en de woordvoerder van de Hamas anderzijds, verdedigen hun standpunt. Een (te) lange passage toont de pogingen van Stone om ook Arafat te ontmoeten en voor een kort onderhoud te strikken, tevergeefs. Globaal geeft de documentaire een ontgoochelende indruk, van een vurige persoonlijkheid als Stone werd meer verwacht dan een wat vlakke reportage zoals reeds tientallen over het onderwerp vertoond werden, hier weliswaar over een langere duur.

VRIJE TRIBUNE

HIER KAN VOLGENDE WEEK UW MENING STAAN: U HOEFT ZE MAAR AAN HET PAPIER EN AAN ONS TOE TE VERTROUWEN

Shtetl-nieuws

S.O.S. Red de synagoge te Heide !!!!

Aan alle joden van Antwerpen en daarbuiten:
Redt uw eigendom , redt de synagoge , redt uw zeldzaam patrimonium. Slaat de handen in

elkaar . Richt bijvoorbeeld een steunfonds op . Hoeveel joden in België kunnen zeggen " Hier was eerst een synagoge en pas jaren later een kerk". Geef de doden die eigenhandig hebben meegholpen aan de bouw van de synagoge en daarna vermoord zijn in de kampen een stem. Laat het niet verloren gaan, ook al wordt het niet meer gebruikt voor religieuze doeleinden en laat monumentenzorg het afweten . Kalmthout is nog altijd bereid om gratis de werkuren te leveren via schoolprojecten van de

technische scholen van Kalmthout , Stabroek , en Kapellen dit alles onder professionele begeleiding .

Laat jullie synagoge aub niet afbreken , het is 5 voor twaalf . Ook al wordt het niet meer religieus gebruikt ,het krijgt een zinvolle en respectvolle invulling Er zou een permanente tentoonstelling ingericht kunnen worden om zichtbaar te maken wat de joodse bijdrage was in onze samenleving . Er kunnen ondermeer voordrachten gehouden worden rond joodse thema's , joodse muziekavonden enz. Er komt ook een dvd cd-rom uitvoering met vele foto's en documenten uit het archief van Kalmthout en van mij .

Er is enorm veel belangstelling van de mensen voor jullie geschiedenis en samenleving , dat vorig jaar bevestigd is tijdens de open monumentendag waar bijna 1000 mensen de synagoge wilde bezoeken in amper 5uur tijd en waar men dan een deel terug moest sturen omdat het een echte toeloop was en de mensen in lange rijen stonden aan te schuiven zelfs in de regen. Er is nu elk weekend een joodse wandeling met hetzelfde effect zodat men mensen die niet ingeschreven staan doorverwezen worden naar een volgende wandeling.

Help ons uw synagoge te redden!
vriendelijke groeten ,

Marleen Van Landeghem,
De Standaard, 6 juni 2003

Joodse Defensie Liga plant vestiging in België

07/06/2003

BRUSSEL (belga) -- De omstreden rechts-extremistische Joodse Defensie Liga (Jewish Defense League, JDL) zal de komende maanden ook in België actief zijn. Dat kondigde de Europese verantwoordelijke van de JDL, Michaël Carlisle, vrijdag aan.

„Het project krijgt vaste vorm. We hebben tien tot vijftien mensen in België wier opleiding begonnen is en de zaken vallen in hun plooi”,

aldus Carlisle. „We rekenen erop ons te vestigen in Brussel, Gent en Antwerpen.”

Het hoofddoel van de JDL is volgens Carlisle de veiligheid en de verdediging van de joodse gemeenschap in ons land te garanderen.

„Het gaat om een defensieve veiligheid”, stelt de JDL-topman. Hij verwijst naar acties die in Frankrijk werden ondernomen in de buurt van gebedsplaatsen of tijdens joodse evenementen.

„We hebben eigen opleiders en brengen onze leden een Israëliëse defensieve gevechtssport bij”, aldus nog Carlisle. „In een wettelijk kader van zelfverdediging willen we het antisemitisme en alles wat het bestaan van Israël in gevaar brengt, bestrijden”.

De Unie van Progressieve Joden van België (UPJB) is allerminst enthousiast over de komst van de JDL.

„Achter deze façade van strijd tegen het antisemitisme schuilt iets gevaarlijker”, zegt UPJB-voorzitter Jacques Ravedovitz. „Het is niet omdat ze joods zijn, dat we ze sympathieker vinden dan (AEL-voorman) Dyab Abou Jahjah.”

Jahjah noemt de JDL een „gewelddadige terroristische extremistenbeweging” en benadrukt dat „hun aanwezigheid de zaken niet zal oplossen in België”. Jahjah voegde er aan toe dat de AEL niet zal reageren op dergelijke figuren.

De omstreden Jewish Defense League werd in 1968 in New York opgericht door Rabbi Meir Kahane, als bescherming van de joden tegen het neonazisme. Momenteel is de groepering verspreid over de Verenigde Staten, Australië en Zuid-Afrika. Ook in Europa is de JDL actief, onder meer in Frankrijk, Groot-Brittannië, Rusland, Duitsland en recent in Nederland.

De Standaard

Ook het Forum der Joodse Organisaties verspreidde een afkeurend perscommuniqué.

'Meneer Gestapo gooide niemand van de trein' – Racistische schoolboeken in Antwerpen.

Welk lesteken moet je aan het einde van de volgende zin zetten? 'Wanneer een Palestijns kind in Jeruzalem een joodse soldaat zag aankomen kromp het van de angst in elkaar'; 'wat valt op aan dit woord: regenneger?' of 'Onderstreep de persoonsvorm in de volgende zin. Meneer Gestapo gooide niemand van de trein'. Bovenstaande oefeningen komen uit Taalknikker Werotaal van uitgeverij die Keure. Het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding en enkele joodse organisaties (waaronder het Forum en Goedkosjer) protesteerden bij VLD-

Minister Marleen Vanderpoorten en bij die Keure.

Uitgeverij die Keure verzekerde Goedkosjer haast onmiddellijk dat het boek wordt gezuiverd van deze uitlatingen. De Minister antwoordde niet, maar in een reactie in De Morgen van 12 juni 2003 verklaart zij zich onbevoegd: "*Wij leggen de eindtermen op*", zegt woordvoerder Jo De Ro. "*De manier waarop ze die behalen, bepalen de scholen zelf. Al zijn zij natuurlijk ook gebonden aan de antiracisme en -discriminatiewet*".

SPREUK VAN DE WEEK

We do not see things as they are, we see things as we are.

-the Talmud

